

**BREKSTA.
POEMA**

Published @ 2017 Trieste Publishing Pty Ltd

ISBN 9780649756506

Breksta. Poema by M. Vaitkus

Except for use in any review, the reproduction or utilisation of this work in whole or in part in any form by any electronic, mechanical or other means, now known or hereafter invented, including xerography, photocopying and recording, or in any information storage or retrieval system, is forbidden without the permission of the publisher, Trieste Publishing Pty Ltd, PO Box 1576 Collingwood, Victoria 3066 Australia.

All rights reserved.

Edited by Trieste Publishing Pty Ltd.
Cover @ 2017

This book is sold subject to the condition that it shall not, by way of trade or otherwise, be lent, re-sold, hired out, or otherwise circulated without the publisher's prior consent in any form or binding or cover other than that in which it is published and without a similar condition including this condition being imposed on the subsequent purchaser.

www.triestepublishing.com

M. VAITKUS

**BREKSTA.
POEMA**

BRĚKŠTA POĚMA

Šviesiausiajam ir Gerbtiniausiajam
Lietuvos
Dvasiškajam Vadovui
Žemaičių Vyskupui

Pranciškui Karevičiui

tą veikalą

skiriu.

Autorius.

TYLUTÉ.

Iš tylinčio miško, kurs, pilį apsupęs,
Kaip priešas, ją stumia prie upės,
Ant juodbėrio žirgo, tamsus, lyg naktis,
Išjoja šarvuotas vytis.

Senasis Barsukas bokštelyj virš vartų
Neblaukia, kad žodį ištartu.

„Narsusis Mantrimai, nežuvęs? grįžai?“
Pas kunigą bėga skubriai.

„Valdovai! sugrįžo jaunasis Mantrimas —
Pavasario mielas dvelkimas!

Iš miško prie grabės prijojant mačiau!“
— „Nuleiskite tiltą greičiau!“

Apkaustytas tiltas, nukrisdamas žvanga,
Išjoja raitėlis pro angą.

Linksmi jį kareiviai sutinka seni,
„Galiunai, iš kur pareini?!”

„Valio, didžiavyri!“ Ir jungiasi aidas,
Kurs skraido po pilį palaidas,

Ir miškas už upės dar atmuša jį;
Jis miršta kaž-kur ten toli . . .

Į vaišių seklyčią, apytamsią, plačią,
 Rimgaila įsivedė svečią,
 Už skobnio sodina tarp karės draugų,
 Tėvynės uoliųjų sargų.
 Pats žiuri meiliai, atsilošęs į sieną,
 Vergai įbogino meškieną.
 Taip letena kvepia, gardžiai iškepta . . .
 Skalsi prasidėjo puota.
 Kaip Milda meilinga, ineina į vidų
 Tylutė ir įneša midų.
 Ji pripila pilnas sidabro taures,
 Kur minkština širdis žiaurias.
 Ji alų pastato, už auksą skaitesni,
 Grožybe dabina ji česni.
 Mėsos ir ragaišių ant skobnio apsčiai.
 Tat linksmas brangūs svečiai.
 Ir sako valdovas: „Meilūsiai sveteli,
 Bičiuoliai iškęsti negali!
 Kaip gyvas išlikęs papasakok mums:
 Bus dągtis geriausias pietums!“
 Atsakė Mantrimas, nuliudęs ir rimtas:
 „Manųjų išliko gal šimtas . . .
 Bet mūsų likimas beširdis, tamsus,
 Vergais mus padarė visus.
 Jau buvom Mazurų žemes nuterioję,
 Į kilpą jau kėlėme koją, —
 Umai iš tylių amžinųjų miškų
 Užpuolė mus minios lenkų.
 Išvydome varną, mirties palydovą:
 Bet drąsus pradėjome kovą.
 Trumpai tekovojome: sūtrypė mus;
 Krauju mes palaistėm laukus.

Žaizdų nebpakėlęs, gulėjau be žado.
 Kad sąmonė vėl atsirado,
 Umiai pastebėjau: aš priešų namuos!
 Belaisvis! Kad gyvas, gailiuos!
 Draskiau, lyg beprótis, nekaltąjį guolį . .
 Išvydau įeinant jaunuolį:
 Plikveidis, juodspalviais drabužiais ilgais . .
 . Meilingai jis šypso. „Blaškais?“
 Ar skauda? ar liudna? Nurimk man, širdelė!“
 Ir galvą ant pogalvės kelia,
 Ir glosto man plaukus, ir šnibžda ausin:
 „Ramiausiai žiurėk ateitin!
 Dabar gi nurimki, kad greitai užmigus;
 Juk kirčiai tau kliuvo nepigūs.
 Ramiai, tik ramiai sau gulėti turi —
 Žaizda neužgijus jautri!“
 Išėjo. Aplankymas keisto vaikino
 Mane dyvinai nuramino.
 „Tai burtus jis metė!“ per miglą maniau.
 Nutruko mintis . . Užmigau.

* * *

Man palietė klausą giedojimo aidas.
 Žiuriū — gi pažįstamas veidas,
 Žemai prisilenkęs, toks mielas, švelnus,
 Lyg rytmečio giedras dangus;
 Matytas; kame, negaliu bepriminti . . .
 Tai miegas tebvaržo man mintį.
 Žvalgaus, rupestingai pratrynęs akis . . .
 Umiai kad galvoj man nušvis!
 Atsiminiau: kraujo lošimą aš lošęs
 Ir kritęs, ir miškas man ošęs.

Ir ašen paskendęs giliojon naktin,
Ir plaukęs nuo miško šalin;
Paskiau atsibudęs, pamatęs šį rumą,
Pajutęs nelaisvės opumą . . .
Ir buvus kankynių slopi valanda . . .
Šis vyras inėjęs tada.
Šviesu pasidarė, ir skausmas nurimo.
Globėjas pavergto Mantrimo
Meilingai man duoda išgerti vaistų,
Kaip sakė, paties išrastų.
Pagirdęs, kaip vaiką paguodė, apklostė,
Man sužeistą ranką paglostė,
Tyliai prakalbėjo, užmigdė mane . . .
Mačiau jį, nudžiugęs, sapne . . .

* * *

Jis lankės dažnai; lyg matutė, globojo.
Man budavo liudna be jojo.
Lyg brolių, karštai ir giliai pamilau.
Mane jis vadino „brolau“.
Iš jo sužinojau, jog kilęs iš ponų;
Nekentęs gyvenimo monų;
Apleidęs pasaulį, pametęs turtus,
Paniekęs del Dievo dievus“ . . .
Rimgaila nerimsta; banguoja krutinė,
Lyg jurių ertvė begalinė.
Jis klausia Mantrimo: „Su juo gyvenai,
Tai, kaip jis tikėjo, žinai?“
„Žinau — pasisakė: jis buvo krikščionis“ . . .
Į kunigą žiuri dvarionys —
Kaip akys jam žėri! kaip dreba ranka!
Ei! jaučiama ōre tvanka!